

Remissvar: Europeiska kommissionens förslag till en europeisk konkurrenskraftsfond inom ramen för nästa fleråriga budgetram 2028–2034 (Fi2025/01916)

Polarforskningssekretariatet har fokuserat på delar av förslaget som ligger närmast vårt uppdrag att stärka förutsättningarna och utföra svensk forskning och utveckling i polarområdena. Mer övergripande frågor kring hur det påverkar forskningens förutsättningar samt inflytande och styrning ser vi främst ligger i Vetenskapsrådets uppdrag att ge samlade synpunkter kring och vi har haft dialog med företrädare för Vetenskapsrådet i samband med framtagandet av remissvaret.

Vi bedömer att forskningsområden med betydande samhällsrelevans och som är beroende av omfattande tekniska system och innovation, däribland polarforskning och relaterade verksamheter, kommer kunna gynnas av att forskning och innovation tydligt är en del av EKF.

Kopplingen till EU:s ramprogram för forskning och innovation bör ha förutsättningar att stärka hela kedjan från grundforskning. Mer konkreta ordalag hur denna samordning skulle se ut behövs för att förstå hur förutsättningarna för grundforskningen att s.a.s. förbereda utvecklings- och innovationskedjan för att effektivt och med kortare ledtider kunna applicera det mest banbrytande samt stärka forskningsinfrastrukturernas roll i hela kedjan. Vi förstår att det är ett steg i den vidare implementeringen men kommer att bli viktigt att bevaka.

I punkt 20 (sid 16) lyfts vikten av undervattenskablar och sensorbaserad havsinfrastruktur, inklusive behovet av ökad detektionsförmåga till havs vilket är välkommet ur polarforskningens perspektiv i synnerhet genom projekt som syftar till att stärka Europas digitala resiliens och suveränitet genom interkontinentala undervattenskablar i Arktis, men även för ev. framtida projekt där konnektiviteten och detektionsförmåga för Antarktis stärks. I tillägg till skrivningen om incidenter föreslår vi att inte bara detektionskapaciteten till havs uttrycks utan även förmågan att effektivt underhålla undervattenskablar. Förslag ”...markbundna stomnät och undervattenskablar, och säkerställa tjänstekontinuitet vid incidenter och öka *detektions*

och underhållskapaciteten till havs för att bättre skydda och ågärda fel på undervattenskablar.”

I artikeltext kan detta inkluderas i **Artikel 39.2c** ”Genomförandet ska omfatta men inte vara begränsat till åtgärder för att bedriva forskning och innovation, utveckla, producera, tillverka, driftsätta *eller underhålla* avancerade digitala infrastrukturer i stor skala i hela unionen”

Punkt 9 (sid 14) beskrivs betydelsen av utomeuropeiska länder och territorier. Vi föreslår ett tillägg för att visa dessas betydande roll för access till polarområdena, exempelvis: ”genom närhet till tredjeländer och *polarområdena*, utomordentliga...”. Detta för att belysa bl.a. Grönlands viktiga roll för Europas polarforskning och betydelse i Arktis.

Artikel 61 (sid 82), säker konnektivitet, fokuserar tydligt på mark- och rymdinfrastruktur. Det framstår dock som oklart varför undervattensinfrastruktur inte ges motsvarande uppmärksamhet. Vi är medvetna om att vi inte har full insyn i bakgrunden eller logiken, men anser att frågan om undervattensinfrastruktur bör övervägas med tanke på dess strategiska betydelse.

Artikel 60.5 a (sid. 80) beskriver vad Copernicus-systemet består av och behöver för att vara starkt och effektivt. Den svenska översättningen använder termen fältdata (motsvarande det något mer precisa engelska in-situ data) och understryker implicit betydelsen av mätningar på jordytan och i atmosfären för att möjliggöra kalibrering och precisa tolkningar av satellitobservationer. Detta är centralt för att realisera styrkan i satellitdata nämligen den stora geografiska täckningen. Formuleringen ”bidrag till internationella fältbaserade nätverk” är dock otydlig när det gäller vilka organisationer eller typer av mätinfrastruktur som avses. För ökad tydlighet föreslår vi därför att skrivningen ändras till det mer öppna; ”bidrag till fältmätningar som stärker produkterna från Copernicus-systemet.

Direktör Katarina Gårdfeldt har beslutat i detta ärende efter föredragande av Ulf Jonsell, enhetschef.

För Polarforskningssekretariatet

Katarina Gårdfeldt

Direktör